

آئین نامه تکریم اهل قلم (ویراست دوم)

اهداف: در راستای تکریم اهل قلم و برای ارائه روشمند تسهیلات رفاهی، خدماتی و حمایتی مؤسسه خانه کتاب آئین نامه‌ای به شرح ذیل تدوین شده است:

بند ۱، تعریف اهل قلم:

اهل قلم پدیدآور، احیاء کننده و انتقال دهنده یک محتوا (تألیف، ترجمه و احیاء متون) است که در کالبد کتاب ارائه می شود، بنابراین تعریف، اهل قلم شامل نویسنده، احیاء گر و مصحح متون کهن و مترجم است.

تبصره ۱: منظور از تألیف، پدید آوردن اثری است که محصول خلاقیت ذهن و هنر نویسنده و یا نتیجه تحقیق و ابتکار او باشد و اقتباس از کار دیگران محسوب نشود. **ترجمه**، برگردان درست و دقیق کتاب از زبان‌های دیگر به فارسی و یا از فارسی به زبان‌های دیگر است. **احیای متون** به معنای بازخوانی، بازنویسی و آماده سازی یک متن براساس نسخ معتبر و ارائه نزدیک ترین متن به نوشته مؤلف است.

تبصره ۲: اهل قلم در جامعه علمی - پژوهشی و نشر کشور از حسن شهرت برخوردار باشد.

تبصره ۳: ویراستار علمی و فنی، حروف چین، صفحه آرا، طراح گرافیک، مدیر هنری، طراح کاریکاتور، کارتونیست، عکاس، تصویرگر، گرافیست، ناظر چاپ، نمونه خوان و... - که در فرآیند تولید کتاب فعالیت دارند - اهل قلم محسوب نمی شوند و فعالیت آنان ناظر به نقش و شغل است.

تبصره ۴: دارای مدرک علمی و یا مستندات پژوهشی معتبر باشد.

بند ۲: صلاحیت علمی - پژوهشی اهل قلم:

برای جلوگیری از کتاب سازی در حوزه نشر، احراز صلاحیت علمی-پژوهشی اهل قلم با مدیریت علمی-پژوهشی خانه کتاب است که با همکاری انجمن های علمی (مورد تأیید وزارت علوم تحقیقات و فناوری)، مدیریت عالی حوزه های علمیه سراسر کشور، مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی، بنیاد دایرةالمعارف اسلامی، فرهنگستان ها و صنوف (علمی، اجتماعی، فرهنگی و حرفه ای) مرتبط با حوزه کتاب و نشر - که مجوز فعالیت کشوری دارند- انجام می شود.

تبصره ۱: معیار صلاحیت علمی در این آئین نامه، تولید محتوای کاربردی است که براساس خلاقیت ذهن نوشته یا برای ترجمه و یا احیاء انتخاب و پژوهش شده است.

تبصره ۲: باتوجه به هر موضوع کمیسیون علمی متشکل از ۳ نفر از خبرگان موضوع (مورد اشاره در بند ۲) درباره محتوای پژوهشی و علمی کتاب داوری می کنند و نظر نهایی طی صورتجلسه ای اعلام می شود.

تبصره ۳: هزینه های بررسی صلاحیت علمی- پژوهشی اهل قلم برای تشکیل کمیسیون داوری آثار، مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال برای هر کتاب است.

تبصره ۴: افرادی که از انجمن های علمی (مورد تائید وزارت علوم تحقیقات و فناوری)، مدیریت عالی حوزه های علمیه سراسر کشور، فرهنگستان های جمهوری اسلامی، بنیاد دایرةالمعارف اسلامی و مرکز دایرةالمعارف اسلامی نامه احراز صلاحیت پژوهشی - علمی ارائه دهند، دیگر نیاز به بررسی آثار در بخش علمی خانه کتاب نیست.

تبصره ۵: پژوهشگرانی که در تدوین دایرةالمعارف ها و فرهنگ نامه ها فعالیت جاری دارند و نامشان به عنوان همکار علمی در دایرةالمعارف ها، دانشنامه ها و فرهنگ نامه ها وارد شده است، با معرفی نامه معتبر و نحوه همکاری و تعداد مقالات می توانند، از خدمات و تسهیلات اهل قلم بهره مند شوند.

تبصره ۶: تصویرگران (عکاس، تصویرگر، کارتونیست و گرافیست) که در تولید محتوا دست کم ۵۰٪ و یا بیشتر از آن نقش داشته باشند به عنوان اهل قلم شناخته می شوند؛ معیار تائید این موضوع، مدیریت علمی- پژوهشی خانه کتاب با نظر نهایی داوران مرتبط با موضوع است.

تبصره ۷: ویراستارانی که در شکل دهی محتوا و یا مستندسازی کتاب دست کم ۵۰٪ و یا بیشتر از آن نقش داشته باشند به عنوان اهل قلم شناخته می شوند. معیار تائید این موضوع، مدیریت علمی- پژوهشی خانه کتاب و نظر داوران مرتبط با موضوع است.

تبصره ۸: نویسندگان کتب آموزشی، درسی دانشگاهی، کمک درسی در تمامی مقاطع آموزشی و درسی، خارج از شمول این آئین نامه است.

بند ۳، اعتبارات طرح:

اعتبارهای مورد نیاز اجرای این آئین نامه، براساس تفاهم نامه هایی است که با صندوق اعتباری هنر و نیز سازمان هایی که تعهد خدمات می دهند و نیز ارقامی که سالانه معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان بن اهل قلم اختصاص می دهد، تامین و هزینه می شود.

تبصره ۱: ارائه هرگونه خدمات و تسهیلات فقط مختص به شخص اهل قلم است و مشمول افراد تحت تکفل نمی‌باشد، مگر در صورتی که قوانین ملحقه و آئین‌نامه‌ها همچون قوانین بیمه‌ای شامل افراد تحت تکفل باشد.

تبصره ۲: چنانچه اهل قلمی به سبب حادثه و یا هر علت دیگری نیاز به حمایت داشته باشد، با معرفی نامه انجمن‌های علمی (مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) و صنوف (اجتماعی، علمی، هنری، فرهنگی و حرفه‌ای) مرتبط با حوزه کتاب و نشر (که مجوز فعالیت کشوری دارند) در اولویت برنامه‌های حمایتی قرار می‌گیرند.

تبصره ۳: میزان و کیفیت خدمات و تسهیلات به واجدان شرایط، براساس مصوبات هیئت مدیره خانه کتاب و تأیید معاون امور فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی است.

تبصره ۴: شرط استفاده از تسهیلات خدماتی و رفاهی در این آئین‌نامه، صرفاً برای افرادی امکان‌پذیر است که کتاب‌های آنان در بانک اطلاعاتی خانه کتاب ثبت شده و در سایت اهل قلم نیز ثبت نام کرده باشند.

بند ۴، حمایت‌های توسعه‌ای:

منظور از حمایت‌های توسعه‌ای، برنامه‌ریزی برای خدمات به اهل قلم است، از جمله ایجاد شرایط مساعد برای ارائه تسهیلات اعتباری، وام بانکی، اعطاء کارت اهل قلم، بهره‌گیری از ظرفیت‌های اهل قلم در نمایشگاه‌های استانی و بین‌المللی، بهره‌گیری از توان علمی اهل قلم در نشست‌های علمی داخلی و خارجی، زمینه‌سازی برای کمک به چاپ و نشر آثار فاخر اهل قلم، زمینه‌سازی برای بهره‌گیری سازمان‌ها و نهادهای کشوری از ظرفیت‌های علمی و دانشی اهل قلم و بهره‌مندی اهل قلم از فضاها و فرهنگ‌های هنری کشور.

بند ۵، شاخص‌های اهل قلم:

شاخص‌های اهل قلم براساس ویژگی‌هایی است، که اهل قلم در طول فعالیت فرهنگی توانسته‌اند، موفقیت‌ها و یا آثاری را خلق کنند که براساس معیارهای تعریف‌شده به پنج ردیف ذیل تقسیم می‌شود.

توجه: به استثناء ردیف ۱ و ۲ که بازه زمانی ندارد، معیار همه گروه‌های ذیل دارا بودن کتاب ثبت شده در ۱۰ سال اخیر «بانک اطلاعات کتاب» خانه کتاب است.

۱. برگزیدگان کتاب‌سال، جایزه جهانی، جشنواره فارابی، جشنواره خوارزمی، جشنواره رازی، جایزه جلال‌آل‌احمد و جایزه شعر فجر.

۲. مفاخر ملی، نخبگان و خبرگان دارای مدرک درجه ۱ فرهنگی - هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، برندگان نشان‌های دولتی جمهوری اسلامی ایران.
۳. نویسندگان با شهرت ملی و جهانی با حداقل ۵ عنوان کتاب، احياء گران و مصححان متون کهن (با ۴ عنوان کتاب)، مترجمان آثار ماندگار (با ۸ عنوان کتاب) بنابر تشخیص و تائید کارگروه علمی- پژوهشی خانه کتاب، برگزیدگان کتاب فصل، شایستگان تقدیر کتاب‌سال، اعضای پیوسته و وابسته فرهنگستان‌ها جمهوری اسلامی ایران، دانشجویان صاحب استعداد برتر بنیاد ملی نخبگان، مدال‌آوران المپیادهای جهانی دانش‌آموزی، نخبگان و خبرگان دارای مدرک درجه ۲ فرهنگی - هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی.
۴. نویسنده کتاب بزرگسال با حداقل ۵ عنوان کتاب، مصحح و احیاکننده متون کهن با حداقل ۳ عنوان کتاب، مترجم کتاب بزرگسال با حداقل ۷ عنوان کتاب، نویسنده کتاب کودک با حداقل ۱۰ عنوان کتاب، مترجم کتاب کودک و نوجوان با حداقل ۱۳ عنوان کتاب، نویسندگان و مترجمان و مصححان مناطق محروم "براساس فهرست تصویب‌نامه مورخ ۱۳۸۸/۰۴/۱۰، شماره ۷۶۲۵۴ب/۳۶۰۹۵- هیات وزیران جمهوری اسلامی ایران"، مددجویان بهزیستی و جانبازان (با دارا بودن ۳ عنوان کتاب، به تائید مدیریت علمی- پژوهشی خانه کتاب)، ویراستاران و تصویرگران با حداقل ۱۰ عنوان کتاب که در تولید محتوا ۵۰ درصد نقش داشته‌اند و نام آنها در شناسنامه یا در فیپای کتاب ثبت شده باشد، شایستگان تقدیر کتاب فصل، نخبگان و خبرگان دارای مدرک درجه ۳ فرهنگی - هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، مقاله‌نویس دایره‌المعارف‌ها (۳۰ مدخل به بالا با تایید علمی مدیریت علمی - پژوهشی)، نویسندگان واژه‌نامه‌ها (مشارکت مستمر در ۴ جلد فرهنگ‌نامه)، منتخبان جشنواره‌ها و جایزه کتاب به جز جشنواره‌های اشاره شده در بند یک.
۵. نخبگان و خبرگان دارای مدرک درجه ۴ و ۵ فرهنگی - هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی.